

MISE NA VELETRH EXPOENERGY 2010



VE DNECH 4. - 5. BŘEZNA SE USKUTEČNILA MISE ČESKÝCH FIREM NA TECHNOLOGICKOU BURZU EXPOENERGY 2010 V RAKOUSKÉM WELSU. ÚČASTI NA TECHNOLOGICKÉ BURZE, KTERÁ SE KONALA PŘÍMO NA VÝSTAVIŠTI SOUČASNĚ PROBIHAJÍCÍHO VELETRHU ÚSPOR ENERGIÍ A VYUŽIVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE ENERGIESPARMESSE.

TECHNOLOGICKOU BURZU SPOLUORGANIZOVALO TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR PROSTŘEDNICTVÍM SKUPINY TRANSFERU TECHNOLOGIÍ SPOLU S PARTNERY SÍTĚ ENTERPRISE EUROPE NETWORK ZE ZAHRANIČÍ, ZEJMÉNA S FIRMOU CATT LINZ, KTERÁ BYLA HLAVNÍM ORGANIZÁTOREM CELÉ AKCE.

■ Workshop a technologická burza při veletrhu Salima

■ Příprava pracovního programu ICT na příští období

■ Účast ČR v programu informačních a komunikačních technologií (ICT) v 7. RP

■ Modelové konsorciální smlouvy

■ Systém na podporu přípravy projektů v roce 2009

WORKSHOP A TECHNOLOGICKÁ BURZA PŘI VELETRHU SALIMA

Dne 4. března 2010 se v Brně uskutečnila mezinárodní technologická burza a workshop, jejímiž hlavními tématy byly „Inovační potraviny a inovační obalové technologie“, které proběhly v rámci doprovodných programů při veletrhu Salima, MBK, INTECO, Embax a Vinex, které se letos konaly poprvé společně. Obě akce se uskutečnily za společné podpory projektů Hightech Europe a Enterprise Europe Network, v němž se účastní i Technologické centrum AV ČR jako koordinátor projektu v ČR. Evropská síť excellence Hightech Europe byla založena v roce 2009. V současné době v ní působí 22 členů a je zaměřena na technologické inovace využívající poznatků z oborů biotechnologie, nanotechnologie a informační a komunikační technologie (ICT), cílené především pro zavedení v malých a středních firmách v oblasti potravinářství.

Za Českou republiku byl hlavním garantem workshopu Výzkumný ústav potravinářský Praha, v. v. i., Technologické centrum AV ČR bylo garantem technologické burzy. Workshop i burzu jsme pořádali s našimi německými partnery z jedné z nejvýznamnějších institucí na podporu inovací v Německu v síti Enterprise Europe Network, společností Zenit Zentrum für Innovation und Technik Nordrhein-Westfalen.

V průběhu posledních deseti let významně vzrostly nároky na funkční vlastnosti obalových technologií, které by zajistily prodlouženou dobu uchovatelnosti produktu na základě monitorování a řízení okolní atmosféry produktu. Všeobecná snaha o zajištění bezpečného uchovávání potravin, nabídku kvality a čerstvosti, zlepšení výživové hodnoty, snížení nákladů a snížení produkce odpadního materiálu se stává hybnou silou vývoje nových technologií a materiálů v různých sektorech vědy a průmyslu.

Nanotechnologie jsou příslibem nových originálních postupů reagujících na celé spektrum těchto požadavků při využití těchto materiálů v oblasti technologie balení potravin. Jde o tzv. **Food Contact Materials** (FCM) neboli materiály přicházející do styku s potravinami, které dělíme na tzv. **Active** – schopné absorbovat nebo uvolňovat aktivní látky mající vliv na potravinový produkt, a **Intelligent** – monitorující stav potravinového produktu nebo okolní podmínky produktu uvnitř obalu.

Vývojem nové generace aktivních obalových materiálů, označovaných též **Controlled Release Packaging** (CRP), jejichž předností je postupné uvolňování aktivních látek (bakteriostatika, antioxidanty) v potravinách, lze dosáhnout jejich vyšší kvality a zdravotní bezpečnosti. Vývoj inteligentních potravinových obalů je založen na použití polymerních nanokom-

pozitů obsahujících jíl, dále nanokompozitů na bázi biomateriálů a polymerních kompozitů obsahujících oxidy kovů. V současné době není na trhu známa žádná autorizovaná produkce FCM a potravinových obalů obsahujících nanomateriály. Dle doporučení **European Food Safety Authority** (EFSA) je třeba tří následujících kroků: 1. charakterizace nanomateriálů obsažených v FCM, 2. zjištění míry migrace nanomateriálů v FCM, 3. definice úrovně velikosti migrujících nanomateriálů.

Obě akce byly výbornou příležitostí navázat kontakty v potravinářském a obalovém sektoru v rámci České republiky i v mezinárodním měřítku. Účast přijaly firmy, vysoké školy a výzkumná pracoviště z Německa, Bulharska, Turecka, Izraele, Rakouska, Lotyšska, Finska a České republiky, zabývající se problematikou inteligentních obalů s možností využití nanotechnologií, nového integrovaného systému CHILL-ON pro sledování bezpečnosti chlazených a mražených potravin, materiálů pro balení potravin posuzovaných z pohledu možností jejich skutečného praktického použití a vlivu na životní prostředí (obnovitelné versus biodegradabilní materiály).

Technologická burza je většinou organizována jako doprovodný program veletrhů a konferencí a dá se říci, že je to efektivní nástroj pro bilaterální jednání o technologických nabídkách a poptávkách. Je vhodná pro inovační společnosti a výzkumné instituce, které hledají zajímavou technologii, která by zvýšila jejich konkurenceschopnost, nebo naopak chtějí svoji technologii nabídnout, prodat, rozvíjet nebo dokončit. Účastní se také společnosti, hledající partnera (firmu, výzkumný ústav, univerzitu), s níž by mohly spolupracovat na dalším rozvoji svých nebo společných produktů. Všichni zájemci o jednání na burze se zaregistrují a vloží tzv. „technologický profil“ – tedy svoji poptávku (TR) nebo nabídku (TO). Vznikne tak Katalog nabídek a poptávek, podle kterého mají možnost vybrat si podle profilů partnery pro jednání. Na jednání pak účastníci přicházejí s harmonogramem předem zajištěných schůzek. Schůzky u označených stolků pak trvají asi 30 minut.

Letošní půldenní burzy se zúčastnilo 22 zájemců z osmi zemí a proběhlo celkem 42 bilaterálních jednání. Čas ukáže, která jednání budou pokračovat a kolik transferů technologií se uskuteční. Síť Enterprise Europe Network i Hightech Europe budou tato jednání sledovat a podporovat v případě zájmu zúčastněných stran.

RADKA HÁVOVÁ, GABRIELA SALEJOVÁ-ZADRAŽILOVÁ,
TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR,
HAVOVA@TC.CZ, ZADRAZILOVA@TC.CZ

Vážení čtenáři,

první číslo časopisu ECHO v sedmém ročníku jeho vydávání je příležitostí k malé statistice. Od druhé poloviny roku 2004, kdy vyšla první tři čísla, bylo vydáno do konce roku 2009 již 30 sešitů, z toho 3 měly díky kumulaci aktuálních informací i počtem stránek podobu plnohodnotných dvojčísel. Třikrát byla jednotlivá čísla doplněna i přílohami s rozsáhlými soubory kompletních informací, především s rozbory účasti českých týmů v ucelených obdobích 6. či 7. rámcového programu. Celkem se tak na stovky adres dostalo 628 stránek „informací o evropském výzkumu, vývoji a inovacích“.

Obsahovou prioritou časopisu jsou informace o aktivitách přímo souvisejících s evropskými rámcovými programy výzkumu. Vedle strohých pojednání o výzvách, účastech a výsledcích českých týmů a porovnávání jejich pozic i pozic Česka v Evropském výzkumném prostoru se snažíme reportážně podchytnout významné události týkající se problematiky evropského výzkumu, odehrávajícími se převážně v Česku, někdy i v zahraničí. Na stránkách Echa jsme představili řadu konkrétních pracovišť úspěšných účastníků z ČR. Dáváme prostor i příspěvkům externích autorů, ať už jsou jejich texty více faktografické nebo diskusní či bilanční, případně i reportážní. A uvítali bychom ještě více materiálů „zvencí“ – z konkrétních pracovišť, univerzit, vědeckých ústavů ale i malých a středních firem, zabývajících se konkrétními řešeními. V rámci těchto témat vyhledáváme i příklady o tom, kam tyto obory směřují nejen ve výzkumu ohraničeném účastí v rámcových programech.



V posledních letech jsme některá čísla částečně vyhradili jednomu „zvýrazněnému tématu“. Oborově to byla témata energetiky, zemědělství a potravinářství, financování a dopravy. Další zvýrazněná témata chystáme i pro tento ročník časopisu.

Aktuální číslo, které máte před sebou, přináší dva materiály k problematice priority informačních a komunikačních technologií (ICT) – jeden z nich je bilanční s porovnáním účasti českých řešitelů v rámci skupiny tzv. „starých“ a „nových“ členských zemí EU (EU-12 a EU-15), druhý materiál je věnován přípravám pracovního programu ICT pro příští období. Další rozsáhlý materiál bilancuje, jak využívaly české týmy Systému na podporu přípravy projektů, jehož administrací bylo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pověřeno Technologické centrum AV ČR. Článek „Modelové konsorciální smlouvy“ přináší užitečné informace pro každého potenciálního účastníka rámcových programů. Na dvou místech píšeme i o dalších aktivitách Technologického centra AV ČR a jeho Skupiny podpory podnikání a transferu technologií; shodou okolností proběhly v rámci veletrhů Salima v Brně a Energiesparmesse v rakouském Welsu v obou případech i technologické burzy.

BŘETISLAV KOČ

ECHO

Informace o evropském výzkumu, vývoji a inovacích
ISSN 1214 - 7982
Tisková verze ISSN 1214-7982, on-line verze ISSN 1214-8229
Evidenční číslo MK ČR E 15277



Vydavatel:
Technologické centrum AV ČR
Rozvojová 135, 165 02 Praha 6 – Suchbátka
Tel. 234 006 100, fax 220 922 698
e-mail: techno@tc.cz

Vydávání je podporováno projektem OK 09002 MŠMT

REDAKČNÍ RADA:

Ing. Karel Aim, CSc.
RNDr. Vladimír Albrecht, CSc., předseda
Ing. Miloš Hayer, CSc.
Ing. František Hronek, CSc.
RNDr. Miloš Chvojka, CSc.
Prof. RNDr. Josef Jančář, CSc.
Ing. Miroslav Janeček, CSc.
Ing. Karel Klusáček, CSc., MBA

kaim@icpf.cas.cz
albrecht@tc.cz
hayer@kav.cas.cz
hronekf@volny.cz
chvojka@msmt.cz
jancar@fch.vutbr.cz
janecek@avo.cz
klusacek@tc.cz

Redakce:

Ing. Břetislav Koč, Tel. 724 247 074, e-mail: echo@tc.cz

Task: Art D

Redakční uzávěrka: 20. 2. 2010

OBSAH

- str. 2 Workshop a technologická burza při veletrhu Salima**
Radka Hávová, Gabriela Salejová-Zadražilová
- str. 3 Editorial**
Břetislav Koč
- str. 4 Příprava pracovního programu ICT na příští období**
Eva Hillerová
- str. 6 Účast ČR v programu informačních a komunikačních technologií (ICT) v 7. RP**
Jiří Kadlec
- str. 8 Nový projekt Technologického centra AV ČR**
Daniela Váňková
- str. 9 Modelové konsorciální smlouvy**
Jana Vaňková
- str. 10 Joint programming proti neurodegenerativním chorobám**
Judita Kinkorová
- str. 12 Systém na podporu přípravy projektů v roce 2009**
Eva Svobodová
- str. 14 Příprava Společného programu „Zemědělství, potravinová bezpečnost a klimatické změny“ zahájena**
Nada Koníčková
- str. 16 Mise na veletrh Expoenergy 2010**
Eva Kudrnová, Břetislav Koč

Příprava pracovního programu (ICT) na příští období

V současnosti se připravuje pracovní program pro prioritu ICT (informační a komunikační technologie) na poslední tři roky 7. RP. Nový pracovní program pro toto období bude představen 27. - 29. září 2009 v Bruselu na tradiční konferenci ICT spojené s výstavou a možností navazovat kontakty pro spolupráci:

http://ec.europa.eu/information_society/events/ict/2010/conference/index_en.htm

Tématem konference budou ICT řešení pro udržitelný růst v nízkouhlíkové ekonomice a ICT pro udržitelné oživení a zlepšenou energetickou účinnost (Digital solutions for sustainable growth in a low carbon economy; ICT for a sustainable recovery and improved energy efficiency). Druhým tématem je ICT lidmi pro lidi – přínos výzkumu financovaného EU pro každodenní život a zapojení obyvatel do inovačního procesu (ICT for and by the people: benefits of EU-funded research on daily life; involving the citizen in the innovation process).

Na aktivity nového pracovního programu jsou vyčleněny téměř čtyři miliardy €. Novinky v programu budou reagovat na nové společenské potřeby a tomu odpovídající iniciativy. Hlavní témata (Challenges) budou dále rozvíjena a budou také pokračovat mezioborová témata formou koordinovaných výzev několika ředitelství EK (výzkum, energetika, informační a komunikační technologie, doprava), které by měly být každoročně otevřeny v červenci. ICT program připravuje účast ve čtyřech tématech partnerství privátního a veřejného sektoru – PPP iniciativy: témata inteligentní výroby v továrnách budoucnosti, snižování energetické spotřeby v budovách a veřejných prostorách a ICT podpora aktivitě „zelené auto“. Jedním z témat nového pracovního programu bude i nová PPP iniciativa Internet v budoucnosti, zaměřená na rozvoj otevřených síťových platforem a služeb.

V lednu 2010 byly zveřejněny podrobnosti o cílech a obsahu plánované PPP iniciativy formou bílé knihy: (http://ec.europa.eu/information_society/activities/foi/library/docs/efii-white-paper-2010-public.pdf). Další inspirující informace jsou k dispozici na portálu pro Internet budoucnosti: http://ec.europa.eu/information_society/activities/foi/index_en.htm. Iniciativa byla oficiálně vyhlášena v Nice 12. března 2010 s podtitulem „Chytré technologie spojují lidi“.

OTEVŘENÉ VÝZVY ICT PROGRAMU

Šestá výzva ICT programu s rozpočtem 286 mil. € má uzávěrku 13. 4. 2010. Pro navrhovatele projektů existuje kromě oficiálních průvodců celá řada odborných doplňkových a vysvětlujících dokumentů a prezentací, zpravidla umístěných na serveru CORDIS. Kromě těchto stránek je však také potřeba věnovat pozornost obsahu již financovaných projektů, odpovídajícím platformám a iniciativám, které jsou dostupné na serveru ředitelství EK pro informační technologie a media: http://ec.europa.eu/information_society/index_en.htm. K tématu kognitivních systémů a robotiky se konal v Praze 21. ledna mezinárodní informační den, téměř polovina účastníků byla ze zahraničí. Přednášky, seznam a prezentace účastníků jsou publikovány na: <http://www.czelo.cz/detail/?news=1476>.

Témata šesté výzvy jsou následující:

- Challenge 2 - ICT 2009.2.1 Cognitive Systems and Robotics
- Challenge 4 - ICT 2009.4.1 Digital Libraries and Digital Preservation
- Challenge 5 - ICT 2009.5.3 Virtual Physiological Human
- Challenge 6 - ICT 2009.6.2 ICT for Mobility of the Future

FET PROACTIVE:

ICT 2009.8.7 Molecular Scale Devices and Systems

ICT 2009.8.8 Brain-inspired ICT

ICT 2009.8.9 Coordinating Communities, Plans and Actions in FET Proactive Initiatives

ICT 2009.8.10 Identifying new research topics, Assessing emerging global S&T trends in ICT for future FET Proactive initiatives

Horizontální podpůrné aktivity:

ICT 2009.9.1 International Cooperation

ICT 2009.9.2 Supplements to support International Cooperation between ongoing projects

Kontinuální výzva FET OPEN (Future Emerging Technologies - technologie pro budoucnost, viz http://cordis.europa.eu/fp7/ict/fet-open/home_en.html) umožňuje podávat projekty ve dvou stupních. Krátký projekt (5 stránek) lze podat kdykoliv až do 4. 1. 2011, hodnocení probíhá 3krát ročně (nejbližší termíny jsou 11. 5. a 7. 9. 2010). Informace na webových stránkách obsahují i abstrakty již financovaných projektů, diskusní fórum CaFETeria, knihovnu dokumentů atd. Před podáním krátkého projektu je dostatečně včas před termínem hodnocení možné poslat záměr projektu a složení řešitelského týmu a během několika dní zájemce obdrží velmi kvalifikovaný komentář a doporučení.

Kromě výzev organizovaných EK jsou z rozpočtu ICT částečně financovány také výzvy společných technologických iniciativ ARTEMIS (vestavěné systémy, <http://www.artemis.eu/>) a ENIAC (mikroelektronika, <http://www.eniac.eu/>). Výzva ARTEMIS k podání projektového záměru byla uveřejněna 26. 2. s uzávěrkou 26. 3. 2010. Návrhy úspěšné v prvním kole mohou být zpracovány do projektu s uzávěrkou podání 1. 9. 2010.

V oblasti robotiky je financován projekt ECHORD (European Clearing House for Open Robotics Development, <http://www.echord.info/wikis/home-wiki/home>), jehož cílem je zlepšení spolupráce výzkumu s průmyslem v oblasti robotiky. Partneři projektu identifikovali tři oblasti spolupráce: rozhraní interakce člověk – robot, robotické ruce a komplexní manipulace, mobilní manipulátory a spolupráce a sítě robotů. Spolupráce probíhá formou otevřených výzev, kdy průmyslový partner nabídne zařízení, na kterém je následně prováděn výzkum. Výzva k nabídce zařízení končila 16. 3. 2009, kdy byla současně otevřena výzva k podání projektu s uzávěrkou 30. 4. 2010. Projekt může podat i pouze jeden partner (ideálně 1 - 3), doba trvání projektu je 12 - 18 měsíců. Podrobnosti mechanismu jsou na výše uvedené stránce projektu. V loňském roce nabídlo zařízení k testování 25 firem z 8 evropských zemí a žádná nabídka nebyla odmítnuta. V následné výzvě byly podávány výzkumnými organizacemi projekty na jejich testování; využitelný byl grant 4,5 mil. €.

Podle pravidel rámcového programu mohou integrované projekty a sítě excelence rezervovat část rozpočtu pro financování dalších partnerů nebo plánovaných aktivit formou veřejné výzvy. Projekt HaptiMap (<http://www.haptimap.org/>) hledá dva obchodní partnery pro vývoj mapové nebo informační služby s dotykovou, zvukovou nebo vizuální informací pro interakci, případně pro zlepšení existujících služeb. Uzávěrka výzvy je 24. 3. 2010.

Projekt COSMIC (<http://www.project-cosmic.eu/>) hledá nového partnera s komplexní znalostí integrovaných obvodů na bázi organických látek. Cílem je demonstrovat funkci tohoto typu obvodu na pilotní aplikaci. Uzávěrka výzvy je 21. 4. 2010.

Tabulka - Výsledek 5. výzvy ICT v číslech

Téma	Rozpočet v mil. €	Podané projekty	Prošly hodnocením	Vybrané k financování	Rezervní seznam	Celková úspěšnost %	Úspěšnost projektů nad 10 b. %
The Network of the Future	80	117	50	21	3	17,95	42,00
Internet of Services, Software & virtualisation	110	195	83	28	3	14,36	33,73
Internet of Things and enterprise environments	37	82	45	10	3	12,20	22,22
Trustworthy ICT	90	122	70	25	3	20,49	35,71
Future Internet Experimental Facility and Experimentally-driven Research	50	48	26	17	3	35,42	65,38
Nanoelectronics Technology	35	42	33	12	3	28,57	36,36
Engineering of Networked Monitoring and Control Systems	32	93	43	14	2	15,05	32,56
Photonics	50	151	95	15	4	9,93	15,79
Microsystems and Smart Miniaturised Systems	80	154	88	19	3	12,34	21,59
Technology-Enhanced Learning	49	166	64	14	3	8,43	21,88
Intelligent information management	70	169	81	17	2	10,06	20,99
Human-Computer Confluence	15	18	4	2	1	11,11	50,00
Self-Awareness in Autonomic Systems	15	23	7	4	1	17,39	57,14
Towards Zero-Power ICT	7	7	4	3	0	42,86	75,00
Coordinating Communities, Plans and Actions in FET Proactive Initiatives	1,5	3	3	3	0	100	100
Supplements to strengthen cooperation in ICT R&D in an enlarged European Union	10	29	19	19	0	75	100

VÝSLEDKY PÁTÉ VÝZVY ICT

Do páté výzvy ICT programu bylo podáno 1724 projektů, které žádaly o 4 743 mil. €. Kritéria pro možné financování, tedy dosažení nejméně 10 bodů z možných 15, splnilo 786 projektů, pro které však byl k dispozici rozpočet jen 733 mil. €. Ke kontraktním jednáním je pozváno 237 navrhovatelů projektů vybraných k financování a 34 projektů je na rezervním seznamu, v průměru tedy uspěl každý sedmý projekt. V květnu by mohly být podepsány první smlouvy s EK. Nejnižší úspěšnost, a to méně než 10%, byla v tématu technologie na podporu učení a v oblasti fotoniky.

Do výzvy podalo projekt pět českých koordinátorů, dva projekty překročily kritickou hranici ohodnocení, ale nebudou financovány. Pouze pět českých partnerů (čtyři firmy a jedna vysoká škola) jsou členy řešitelského týmu některého z projektů vybraných k financování.

Novinkou v 5. výzvě byla možnost podat s koordinátorem některého z již financovaných projektů nový návrh projektu, který rozšíří a případně doplní plánované cíle. Ze 12 nových členských zemí, které mají stále problémy s účastí ve financovaných projektech nejlépe uspěli partneři z ČR. Bylo podáno 29 projektů, 19 splnilo kritéria pro možné financování a na všechny z nich dostává předem alokovaný rozpočet. Devět českých partnerů dostane možnost se účastnit řešení osmi, většinou integrovaných projektů. Jedná se však o partnery, kteří se již některého z financovaných projektů v minulosti zúčastnili. Součástí výzvy byla také tři témata evropského plánu na oživení ekonomiky zaměřená na ICT - podpora efektivní výroby, zlepšování energetické efektivity budov a automobilů. V podaných projektech bylo celkem pět českých firem a jedna vysoká škola; pouze jeden projekt s účastí malé české firmy byl vybrán k financování.

EVA HILLEROVÁ,
TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR,
HILLEROVA@TC.CZ

Účast ČR v programu informačních a komunikačních technologií (ICT) v 7. RP

Článek podává přehled účasti ČR v programu Informačních a komunikačních technologií 7. rámcového programu. Pokusíme se shrnout data o účasti výzkumných týmů z ústavů AV ČR a dalších vědeckovýzkumných institucí, z univerzit a firem, které se zabývají výzkumnou a vývojovou činností v oboru ICT. Zaměříme se na účast ČR v projektech programu ICT 7. RP a v projektech společných technologických iniciativ (Joint Undertaking - JU) v oblasti ICT, konkrétně ARTEMIS (platforma pro vestavěné počítačové technologie) a ENIAC JU (platforma pro nanoelektroniku). Pokusíme se také odhadnout, jak se podařilo využít akcí organizovaných v rámci předsednictví ČR v EU v první polovině roku 2009 k posílení pozice ČR mezi novými členskými zeměmi v tomto programu ve výzvách, které byly zveřejněny v roce 2009, a to včetně výzev obou JU.

Účast ČR v projektech programu ICT 7. RP nejlépe znázorňují grafy charakterizující naši účast v 1. – 4. výzvě. Čtyři hlavní výzvy ICT se lišily velikostí rozpočtu. První dvě byly velké, třetí byla výrazně menší. Čtvrtá a pátá výzva se jak tematicky, tak velikostí podobají prvním dvěma výzvám.

První tři vyhodnocení menšího programu „FET Open“ probíhala paralelně s hlavními výzvami. FET Open nemá pevná data pro podání návrhu projektu, je zaměřen na mezioborový základní výzkum, který nějak souvisí s ICT, ale témata nejsou předepsána.

ÚČAST ČR VE ČTVRTÉ VÝZVĚ PROGRAMU ICT 7. RP

Dále se zaměříme podrobněji na čtvrtou výzvu programu ICT 7. RP, která byla vyhlášena v listopadu 2008 s uzávěrkou v dubnu 2009. Bylo podáno 1267 návrhů projektů a požadováno 4145 mil. €, tj. 5x více, než bylo pro tuto výzvu přiděleno. Všemi kritérii hodnocení úspěšně prošlo 603 návrhů, které se nakonec podělily o 801 mil. €. Celková úspěšnost projektů byla 20%, financování dosáhlo 19% požadavků, ačkoliv 48% podaných návrhů projektů prošlo úspěšně všemi kritérii hodnocení. Nejvíce bylo podáno malých projektů typu STREP (75%), zatímco integrovaných projektů bylo 14% a projektů typu NoE (Networks of Excellence – síť excelence) jen 1%, podpůrných CSA projektů 7% a koordinačních aktivit 3%.

Týmy z ČR byly zastoupeny v 99 návrzích projektů s celkovou českou účastí 119 partnerů. Všemi kritérii hodnocení prošlo úspěšně 43 návrhů projektů s 51 partnery z ČR, 24 návrhů projektů (se 27 partnery) bylo přijato k financování. Celkem 7 návrhů mělo českého koordinátora, pouze 1 návrh prošel úspěšně všemi kritérii hodnocení a byl přijat k financování.

VÝSLEDEK ČR VE ČTVRTÉ VÝZVĚ

Úspěšnost ČR ve 4. výzvě je podrobněji znázorněna v grafech 2 – 6. Graf 2 (str. 15, 3. strana obálky) porovnává výši grantu EU kontrahovanou ve 4. výzvě ICT novými členskými zeměmi a udává jejich relativní podíl na celkovém grantu pro EU-27. Graf 3 (str. 15) dokumentuje počty partnerů z ČR v projektech 4. ICT výzvy a jejich úspěšnost podle typu organizace. Graf 4 (str. 15) porovnává úspěšnost podle typu projektu. Počet účastí a úspěšnost partnerů ze starých členských zemí (EU-15) a z nových členských zemí (EU-12) v projektech 4. ICT

výzvy lze porovnat v grafech 5 a 6. Z dat vyplývá, jak bylo obtížné uspět v projektech 4. ICT výzvy. Průměrná úspěšnost se pohybovala kolem 20% v rámci celé EU.

SPOLEČNÉ TECHNOLOGICKÉ INICIATIVY

Společné technologické iniciativy jsou součástí specifického programu Spolupráce 7. RP. Cílem společných technologických iniciativ je sjednotit a posílit partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje; vychází ze zkušeností z Evropských technologických platforem ARTEMIS (vestavěné počítačové technologie), Inovativní léčiva (Innovative Medicine Initiative – IMI – výzkum v oblasti léčiv), Čisté nebe (Clean Sky - letectví a aeronautika), ENIAC (nanoelektronika), GMES (globální monitorování země pro bezpečnost a ochranu životního prostředí), Palivové články a vodík (bezpečná paliva). Kromě GMES (spadá do kompetence MŽP) jsou všechny tyto iniciativy v ČR řízeny MŠMT, odborem mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji. Finanční spolupráce na společných technologických iniciativách spadá v ČR pod zákon č. 171/2007 Sb., kterým se mění zákon 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. Výběr projektů probíhá formou mezinárodní soutěže v rámci jednotlivých iniciativ.

ÚČAST ČR V PROJEKTECH ARTEMIS JU A ENIAC JU

V roce 2008 byly dokončeny příprava těchto dvou programů a byly vyhlášeny první výzvy. Česká republika se stala členem obou JU, a tím byla českým týmům umožněna účast v projektech. JU ARTEMIS se zaměřuje na projekty v oblasti vestavěných počítačových systémů, který má napomoci evropskému průmyslu dosáhnout vedoucí pozice ve výzkumu vestavěných počítačových technologií. Vestavěné systémy jsou počítače používané v rozsáhlejších systémech k ovládnutí a kontrole (např. v automobilech, domácích přístrojích, kancelářské technice, komunikačních zařízeních apod.). ENIAC JU se zaměřuje na projekty, které by měly zlepšit konkurenceschopnost Evropy v oblasti mikroelektroniky a nanoelektroniky a na ni navazujících high-tech zpracovatelských oborech. Obě JU by měly prohloubit partnerství mezi evropskými výzkumnými organizacemi a výrobci a umožnit sdílení nákladů v těchto oblastech výzkumu a vývoje.

Rok 2008

V 1. výzvě ENIAC JU se podařilo vstoupit pouze do jednoho přijatého projektu, ve kterém byli financováni dva partneři z ČR. Česká republika, Maďarsko a Polsko byly jediné tři nové členské země, kterým se podařilo zapojit se do ENIAC JU již v 1. výzvě. Podíl prostředků ze 7. RP v ENIAC JU ve financovaných projektech pro ČR byl relativně malý, 0,48% (Maďarsko 2,16%, Polsko 0,42%). Ve financovaných projektech z výzvy 2008 se účastní 3 partneři z Maďarska, 2 z ČR a 2 z Polska.

V 1. výzvě ARTEMIS JU se týmům z ČR podařilo vstoupit do čtyř hodnocených konsorcií. Ve dvou přijatých projektech byli financováni celkem 3 partneři z ČR. Česko s Maďarskem byly jediné dvě nové členské země, které se zapojily do ARTEMIS JU již v 1. výzvě. Podíl prostředků ze 7. RP v rámci ARTEMIS ve financovaných projektech byl následující: Maďarsko (3 partneři) 1,47%, ČR (3 partneři) 0,99%.

Výsledky v obou JU v roce 2008 tedy neodpovídaly předpokládanému potenciálu ČR.

Rok 2009

V roce 2009 byly vyhlášeny druhé výzvy obou JU s konečnou uzávěrkou v září 2009. Na informačních dnech v Budapešti, Bruselu a Paříži zajistila EK ve spolupráci s ARTEMIS a ENIAC zveřejnění kontaktů na partnery chystaných konsorcií a na pravděpodobné koordinátory. Díky tomu se podařilo včas a podrobně informovat partnery z ČR. Vstup do konsorcií byl pro týmy z ČR usnadněn kombinací několika faktorů. Hlavním byla včasná účast ČR s relativně vysokým rezervovaným rozpočtem pro výzvy vyhodnocované v roce 2009. Důležitým faktorem byl souběh výzev s mnoha akcemi, jež souvisely s předsednictvím ČR v první polovině roku. Výzvy obsahovaly povinné podání zkrácené verze projektu v dubnu 2009. Konsorcium dostala na základě vyhodnocení předprojektů zpětnou vazbu od hodnotitelů. Týmy z ČR, které se dokázaly prosadit do předprojektů, tak získaly od května do září 2009 prostor pro upřesnění své úlohy v konsorciu.

VÝSLEDKY 2. VÝZVY ENIAC 2009

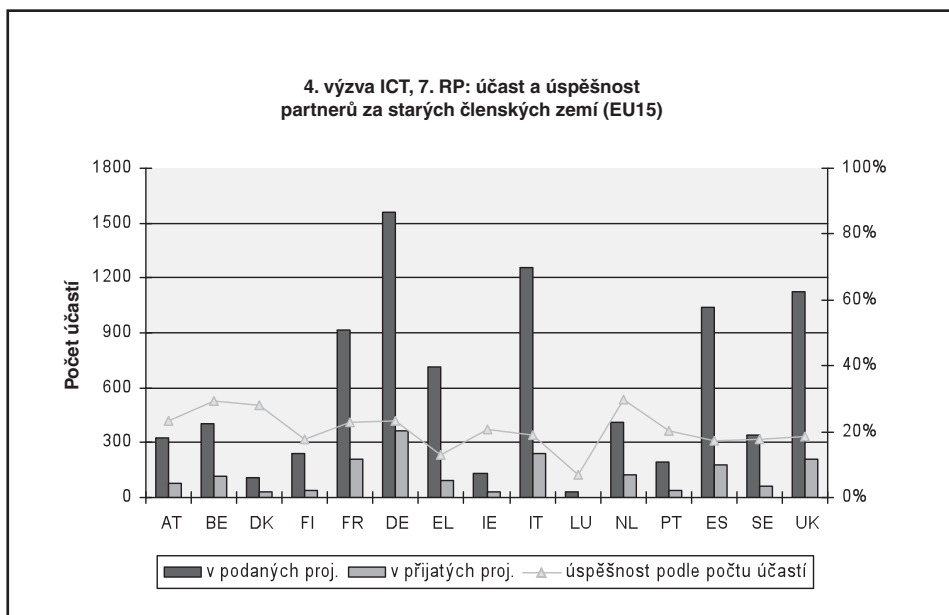
K datu uzávěrky výzvy 3. 9. 2009 bylo podáno celkem 21 návrhů projektů. Organizace z ČR participovaly ve 4 návrzích (9 partnerů – v tom 3 týmy z univerzit, 2 z v. v. i. a 4 z firem). Projekty byly posouzeny nezávislými hodnotiteli v průběhu října 2009 s bodovým hodnocením max. 60 bodů a požadovaným minimem 40 bodů. Toto kritérium splnilo 19 návrhů projektů z 21 podaných. V těchto 19 návrzích české organizace participovaly ve 4 návrzích (9 partnerů).

Celkovým výsledkem výzvy ENIAC 2009 je 11 projektů s celkovými užitelnými náklady (na období 2010 – 2012) 248 mil. €. Z toho členské země přispívají ze svých rozpočtů 106 mil. € a z rozpočtu 7. RP je prostřednictvím JU financováno 16,7% celkových užitelných nákladů, tj. 42 mil. €. Týmy z ČR se účastní ve dvou z těchto 11 projektů. Jde celkem o 5 účastí týmů z ČR, z toho jsou 2 týmy z firem a 3 týmy z univerzit. Jejich celkové užitelné náklady jsou 2,89 mil. € (1,16%). Z toho bude přímo profinancováno z prostředků ČR 1,7 mil. € (1,6%) a ze 7. RP 0,48 mil. € (1,14%). Počet účastí z nových členských zemí ve financovaných projektech: Maďarsko 7, ČR 5, Polsko 4, Slovensko 2, Rumunsko 1.

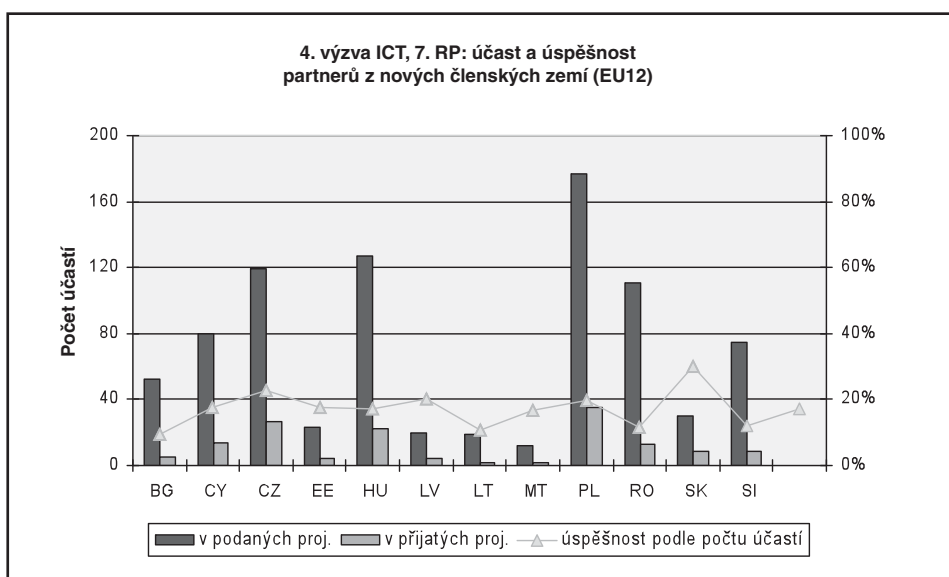
VÝSLEDKY 2. VÝZVY ARTEMIS JU NA KONCI ROKU 2009

K uzávěrce výzvy 3. 9. 2009 bylo podáno 44 návrhů. V těchto 44 návrzích se organizace z ČR zúčastnily v 17 návrzích (40

partnerů - z toho 14 týmů z univerzit, 5 z v. v. i. a 21 z firem). Projekty byly posouzeny nezávislými hodnotiteli v průběhu října 2009 s bodovým hodnocením max. 60 bodů a požadovaným minimem 40 bodů. Toto kritérium splnilo 24 návrhů projektů. Organizace z ČR participují v 17 návrzích (24 partnerů - 7 týmů z univerzit, 3 z v. v. i. a 14 z firem). Celkovým výsledkem výzvy je 13 projektů s celkovými užitelnými náklady (na období 2010 – 2012) 207 mil. €. Z toho členské země přispívají ze svých rozpočtů 67 mil. € a z rozpočtu 7. RP prostřednictvím JU 34 mil. €. Týmy z ČR se účastní v 7 z těchto 13 projektů vybraných pro financování. Jde celkem o 16 účastí týmů z ČR (v tom 9 týmů z firem, 6 týmů z univerzit a 1 ústav AV ČR). Jejich celkové užitelné náklady jsou 7,21 mil. € (3,48%). Z toho bude přímo financováno z rozpočtu ČR 4,6 mil. € (6,8%) a ze 7. RP 1,2 mil. € (3,5%). Počet účastí z nových členských zemí ve financovaných projektech: ČR 16, Slovensko 5, Maďarsko 3, Litva 1.



Graf 5 - Účast partnerů z EU-15 v podaných a přijatých projektech 4. výzvy 7. RP



Graf 6 - Účast partnerů z EU-12 v podaných a přijatých projektech 4. výzvy 7. RP

V případě 2. výzvy ARTEMIS JU se tedy navrhovatelům z ČR podařilo dosáhnout výsledku, který je dobře porovnatelný s technologicky vyspělými členskými zeměmi z EU-15.

POSUN SPOJENÝ S VÝSLEDKEM ČR V JU ARTEMIS A ENIAC V ROCE 2009

Zapojením navrhovatelů z ČR do JU ARTEMIS a ENIAC v roce 2009 dochází k několika potenciálně důležitým posunům. Podařilo se dosáhnout významné účasti ČR v konsorciích JU ARTEMIS a ENIAC, na nichž se podílejí strategičtí partneři z EU nejen z oblasti vestavných systémů a mikroelektroniky, ale i z celého ICT programu. Strategické týmy v projektech JU ARTEMIS a ENIAC hrají současně klíčovou úlohu ve velkých integrovaných projektech i ve kvalitních projektech typu STREP, které jsou podávány v rámci programu ICT 7. RP. Předpokládáme, že české týmy, které v projektech JU prokáží své schopnosti, budou postupně zvány do kvalitních konsorcií 7. RP.

Naše podmínky účasti vyžadují, aby se v projektech JU ARTEMIS a ENIAC účastnily firmy z ČR a současně umožňuje univerzitám a veřejným výzkumným institucím hradit celé uplatnitelné náklady z veřejných zdrojů (7. RP a národní rozpočet) prostřednictvím kofinancování MŠMT.

Domníváme se, že takto nastavené podmínky dovolují zapojení výzkumných týmů z vysokých škol i z AV ČR do kvalitního aplikovaného výzkumu, který je kompatibilní s prioritami strategických firem a který je veden výzkumnými či vývojovými evropskými laboratořemi. Výzkumné týmy (VŠ i AV ČR) budou moci současně vystupovat při spo-

lupráci s průmyslovými partnery v těchto projektech jako rovnocenní a budovat své jméno a chránit své portfolio znalostí.

Domníváme se, že takováto strategie v oblasti ICT povede v delším časovém horizontu k řadě pozvání našich kvalitních týmů z univerzit i ústavů Akademie věd do skutečně hodnotných mezinárodních konsorcií, které provádí špičkový výzkum a vývoj a současně mají (díky dobrým a zkušeným partnerům) nadprůměrnou úspěšnost grantových návrhů. Je třeba zdůraznit, že účast partnerů z ČR v konsorciích JU ARTEMIS a ENIAC v roce 2009 a vysoký náskok před ostatními novými členskými zeměmi v případě ARTEMIS JU by nebyly myslitelné bez významné národní podpory prostřednictvím programu institucionálního spolufinancování MŠMT pro řešitele JU projektů z ČR.

ARTEMIS JU - VÝZVA 2010

Výzva k předkládání projektů byla zveřejněna 26. února 2010 na <https://www.artemis-ju.eu/call2010> s uzávěrkou pro povinné krátké projekty 26. 3. 2010, uzávěrka pro úplné projekty je 1. 9. 2010.

ENIAC JU - VÝZVA 2010

Výzva k předkládání projektů byla zveřejněna 26. února 2010 na http://www.eniac.eu/web/JU/ENIACJU_Call3_2010.php. Uzávěrka pro povinné krátké projekty je 30. 4. 2010, uzávěrka pro úplné projekty je 30. 7. 2010.

JIRÍ KADLEC,

ÚSTAV TEORIE INFORMACE A AUTOMATIZACE AV ČR,

KADLEC@UTIA.CAS.CZ

Nový projekt Technologického centra AV ČR

Technologické centrum AV ČR (TC AV ČR) zahájilo realizaci projektu „Výzkum pro konkurenceschopnost – VÝKON“, který byl pozitivně vyhodnocen a obdržel financování z Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost.

TC AV ČR má tedy otevřenou cestu k vybudování komplexního centra integrovaných inovačních služeb, které bude mimo jiné zaměřené na posílení spolupráce mezi výzkumnou a podnikatelskou sférou. Posílení inovační infrastruktury v Praze jistě uvítá řada podniků, protože centrum inovačních služeb určitě přispěje k vyššímu využití výzkumných výsledků pro zvýšení konkurenceschopnosti českých firem.

Průzkum názorů manažerů firem na podporu inovací a konkurenceschopnosti, který TC AV ČR provádělo v rámci realizovaných projektů, prokázal, že vznik takového systému inovačních služeb je základní potřebou podnikatelů pro zavádění nových inovací výrobků a služeb, a tím samozřejmě i intenzivnějšího využívání inovačního potenciálu Prahy. Vybudování takového centra v Městské části Praha 6, kde je soustředěno nejvíce výzkumných institucí a vysokých škol, dává mož-

nost k usídlení některých významných evropských institucí, jako je Informační centrum OSN pro pokročilé technologie nebo České koordinační centrum pro Enterprise Europe Network, což je celoevropská síť služeb pro podporu inovačního podnikání.

TC AV ČR si velice váží nabídnuté spolupráce při realizaci projektu VÝKON ze strany Akademie věd a jejích výzkumných ústavů, Vysoké školy chemicko-technologické, České zemědělské univerzity, Úřadu průmyslového vlastnictví, ČKD Group, společnosti Exbio a Městské části Praha 6. Spolupráce s těmito institucemi značně přispěje k dosažení vytyčeného cíle projektu, což je podpora české ekonomiky využíváním znalostního potenciálu.

Projekt bude ukončen v prosinci 2010 a věříme, že přínos vybudovaného komplexního centra integrovaných inovačních služeb bude brzy ověřen klienty TC AV ČR.

DANIELA VÁCHOVÁ,

TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR,

VACHOVA@TC.CZ



Práva k duševnímu vlastnictví v projektech 7. RP je název další brožury edice Vademecum 7. RP, kterou vydalo TC s podporou projektu NICER II. Hlavním cílem brožury je seznámit zájemce se základní problematikou duševního vlastnictví v projektech 7. RP se zaměřením na specifické programy Spolupráce a Kapacity.

Modelové konsorciální smlouvy

V loňském třetím čísle ECHA bylo v článku „Obecně o konsorciální smlouvě“ pojednáno o jednotlivých částech konsorciální smlouvy (Consortium Agreement, CA), jakožto smlouvy o spolupráci ve výzkumných a vývojových aktivitách. Konsorciální smlouva se běžně uzavírá v projektech 7. RP za účelem úpravy vztahů mezi partnery projektu, založeném na spolupráci (dále jen „kolaborativní projekty 7. RP“). V uvedeném čísle ECHA bylo rovněž řečeno, že CA úzce souvisí s grantovou dohodou, kterou uzavírá konsorcium jako celek s Evropskou komisí s tím, že CA nesmí být v rozporu s grantovou dohodou. Cílem CA je pouze grantovou dohodu doplňovat.

Dnešní článek poukazuje na možnost použití tzv. modelových konsorciálních smluv v projektech 7. RP. Navíc vysvětluje, které modelové konsorciální smlouvy se hodí pro který typ projektů a porovnává některé části vzorových konsorciálních smluv navzájem a s grantovou dohodou. Pozornost bude nejčastěji věnována používání modelové konsorciální smlouvy.

Konsorciální smlouva je běžně uzavírána ve velké většině kolaborativních projektů 7. RP. Otázka výběru a použití vhodné a vyvážené smlouvy je proto důležitá jak pro koordinátora, který nejčastěji připravuje konsorciální smlouvu, tak i pro jednotlivé (řadové) partnery, kteří mají možnost smlouvu připomínkovat a prosadit v ní své zájmy. Ve velké většině případů prvotní text CA připraví koordinátor a rozešle partnerům, aby text doplnili či jinak okomentovali. Následně by se měl koordinátor snažit zapracovat připomínky a případně rozeslat návrh CA dalším komentářům jednotlivým partnerům.

DRUHY MODELOVÝCH KONSORCIÁLNÍCH SMLUV

Pro účely ulehčení procesu přípravy prvotního textu CA slouží modelové, příp. vzorové konsorciální smlouvy. Modelové CA slouží tudíž jako vzory pro konsorcia, ta ale nemají povinnost zvolit si některou z modelových CA a mohou si přirozeně připravit svoji vlastní CA. V současnosti jsou známy čtyři modelové konsorciální smlouvy, které byly připraveny zástupci akademické obce, výzkumných institucí a průmyslu (např. zástupci IT průmyslu připravili tzv. konsorciální smlouvu EICTA – podrobnosti viz dále). Jejich cílem je vytvořit rámec pro jednodušší sjednávání podmínek fungování konsorcia. V případě, že se konsorcium rozhodne pro některý z modelů, je vhodné vybírat podle druhu projektu a zejména typu projektových partnerů.

S ohledem na povahu a specifika konkrétního projektu si lze jako základ zvolit některou z modelových konsorciálních smluv přístupných na internetu (pro jednotlivé modely CA – viz www.fp7.cz, zde pak „Více o IPR“ a následně v sekci „Dokumenty“ lze najít jednotlivé modely CA).

V současnosti existují čtyři vzorové CA. Nejznámější a nejpoužívanější je konsorciální smlouva DESCA (zkratka *Development of a Simplified Consortium Agreement for FP7*), kterou lze použít jak pro výzkum realizovaný v akademickém prostředí, tak i pro průmyslový výzkum. Další modelovou konsorciální smlouvou je CA EICTA (*European Information and Communication Technologies Association*). Jak plyne z názvu této smlouvy, hodí se zejména pro projekty v oblasti informačních technologií. Třetí modelovou konsorciální smlouvou je CA IPCA EUCAR (*Integrated Project Consortium Agreement a pro European Council for Automotive R&D*), dále jen CA IPCA. Poslední vzorovou konsorciální smlouvou je CA ASD (*AeroSpace and Defence Industries Association of Europe*).

POROVNÁNÍ MODELOVÝCH KONSORCIÁLNÍCH SMLUV V OTÁZKÁCH DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

Jak již bylo uvedeno v článku „Obecně o konsorciální smlouvě“, CA se nezabývá jen úpravou práv k duševnímu vlastnictví (Intellectual Property, dále jen IPR), ale má se zabývat i dalšími, neméně důležitými, aspekty finančními, organizací konsorcia, technickými otázkami aj. Na tomto místě se ale budeme věnovat pouze specifickým IPR pravidlům 7. RP a jejich úpravě v jednotlivých vzorových konsorciálních smlouvách. Nejdříve si vysvětlíme jednotlivé instituty duševního vlastnictví 7. RP (v souladu s jejich úpravou v grantové dohodě, která tyto závazně definuje) a následně poukážeme na to, kde lze tyto, někdy problematické, instituty najít v různých vzorových konsorciálních smlouvách. Pozornost bude věnována zejména nejčastěji používané konsorciální smlouvě DESCA, jakožto vzorové CA.

Základem institutů duševního vlastnictví jsou tzv. znalosti, které se v projektech 7. RP dělí na stávající znalosti (angl. Background) a nové znalosti (angl. Foreground). Znalosti tak představují hlavní předmět pravidel 7. RP souvisejících s problematikou IPR. Pokud jde o stávající znalosti, CA DESCA přebírá definici stávajících znalostí z grantové dohody a říká, že jde o znalosti, se kterými vstupují partneři do projektu a které jsou potřebné pro projekt. Podle CA DESCA, stejně jako i grantové dohody, mohou partneři definovat své stávající znalosti tak, že si buď přesně vypočtou, které své znalosti pro projekt zpřístupní (angl. positive list), nebo vyjmenováním svých znalostí, které pro projekt nezpřístupní, a všechny ostatní tudíž budou použitelné v projektu, pokud budou potřebné pro jeho řešení (angl. negative list). Na rozdíl od výše uvedeného nedává CA IPCA konsorciu možnost výběru a říká, že partneři mohou pouze zvolit tzv. negative list. Toto lze považovat za nevýhodu, jelikož přesným vymezením stávajících znalostí, které budou zpřístupněny pro projekt, tak mají členové konsorcia jistotu, že jejich další znalosti (např. utajované know-how) nebudou muset být zpřístupněny pro projekt (a tudíž nebudou muset být odtajněny v případě tajného know-how).

Dalším zajímavým, a někdy problematickým institutem je vlastnictví a spoluvlastnictví nových znalostí. Nové znalosti jsou projektové výsledky vytvořené v průběhu realizace projektu. Grantová dohoda uvádí, že pokud se spoluvlastníci (projektoví partneři) nedomluví (ústně nebo ideálně písemně) na tom, jak budou nakládat s projektovými výsledky, které budou spoluvlastnit, může kterýkoliv ze spoluvlastníků udělit nevylučnou licenci třetí straně (stojící mimo projekt) s tím, že toto musí předem oznámit dalším spoluvlastníkům a měl by jim poskytnout spravedlivou a rozumnou kompenzaci. Z toho plyne, že spoluvlastníci nemají možnost namítat proti udělení nevylučné licence a ani možnost tomuto kroku zabránit. CA DESCA dává v této otázce na výběr ze dvou možností. První spočívá v převzetí výše zmíněného režimu, který je uveden v grantové dohodě. Druhá je přísnější a říká, že spoluvlastníci si dokonce ani nemusí oznamovat svůj záměr poskytnout nevylučnou licenci třetí straně a nemusí se navzájem ani jakkoli kompenzovat. CA IPCA jde v tomto ještě dál, když stanoví, že spoluvlastníci mohou bez jakéhokoliv teritoriálního nebo jiného omezení užívat a licencovat společně vlastněné nové znalosti.

Přístupová práva jsou velmi důležitou otázkou v každém kolaborativním projektu 7. RP a měla by jim být věnována značná pozornost. Přístupová práva jsou práva nabytá licencováním a jiná uživatelská práva ke stávajícím nebo novým znalostem jiného partnera. Důvody, proč si musí partneři navzájem umožnit přístup ke svým stávajícím nebo novým znalostem, tj. proč si musí umožnit nakládání se svými znalostmi, jsou realizace prací na projektu nebo následně využití vlastních nových znalostí.

Grantová dohoda navíc uvádí, že přístup musí být partnerovi udělen jen tehdy, pokud je potřebný (tj. pokud stávající nebo nové znalosti jsou potřebné) pro realizaci prací na projektu nebo pro následné využití vlastních nových znalostí, aniž by definovala, co to je potřebnost. V tomto jde dál CA DESCA, která grantovou dohodu doplňuje tím, že vytváří definici potřebnosti. Potřebnost ve smyslu CA DESCA znamená, že přístupová práva (ke stávajícím nebo novým znalostem) pro realizaci projektu jsou potřebná tehdy, pokud by bez umožnění přístupu ke znalostem partnera realizace projektu byla nemožná, značně zpožděná nebo by vyžadovala podstatné doplnění finančních nebo lidských zdrojů. Pro následné využití nových znalostí jsou podle CA DESCA přístupová práva potřebná tehdy, pokud by využití nových znalostí bylo bez umožnění přístupu ke znalostem jiného partnera technicky nebo právně nemožné. CA IPCA jde i v tomto případě dál a uvádí, že partneři mohou navzájem využívat svých nových znalostí bez ohledu na to, zda jsou tyto potřebné pro využití vlastních nových znalostí, a to bezúplatně.

Zvláštním institutem, o kterém grantová dohoda mlčí a který již pravidla 7. RP neobsahují, jsou vedlejší znalosti (angl. Sideground). Vedlejší znalosti byly součástí kategorie znalostí v 6. RP. Šlo o znalosti vytvořené vedle projektu, příp. v souvislosti s projektem, ale zároveň mimo projekt. Jelikož grantová dohoda tento pojem nezná, neupravuje tak ani režim přístupových práv k těmto vedlejším znalostem a ani to, jak má být s těmito nakládáno. CA DESCA rovněž mlčí v otázce vedlejších znalostí. CA IPCA a CA EURCAR ale s tímto institutem pracují, definují vedlejší znalosti a uvádí, že partneři si mají udělit přístup i k vedlejším znalostem.

Být jsou přístupová práva nezbytnou součástí každého projektu založeného na spolupráci, účast v projektu neznámá, že partner musí hned zpřístupnit svoje znalosti. Jakémukoliv zpřístupnění znalostí mezi partnery předchází žádost. Podle grantové dohody musí partner, který má zájem nakládat se znalostmi jiného partnera, předat mu písemnou žádost s odůvodněním toho, proč a za jakým účelem potřebuje přístup k jeho znalostem – zda proto, aby mohl realizovat projekt, nebo pro

následné využití vlastních nových znalostí. CA DESCA přebírá výše uvedené z grantové dohody, tj. rovněž uvádí, že udělení přístupových práv musí předcházet písemná žádost. Na rozdíl od grantové dohody a CA DESCA ale CA IPCA stanoví, že některá přístupová práva jsou považována za udělena okamžikem vstoupení do projektu, aniž by byla mezi partnery potřebná písemná žádost a přijetí této žádosti, což lze považovat za negativum CA IPCA.

Přidružené subjekty jsou dalším institutem souvisejícím s duševním vlastnictvím v projektech 7. RP. Přidružený subjekt (angl. affiliated entity) je subjekt, který je pod přímou nebo nepřímou kontrolou partnera projektu nebo pod stejnou kontrolou jako partner v projektu, ke kterému je přidružen. Příkladem přidruženého subjektu je spin-off společnost, ve které jedním ze společníků je univerzita. CA IPCA a CA EURCAR rozšiřují definici přidružených subjektů. CA IPCA například uvádí, že přidruženým subjektem je i subjekt, pod jehož kontrolou je partner projektu.

ZÁVĚR

Jak je zřejmé, různé konsorciální smlouvy zaujímají různý přístup k jednotlivým oblastem souvisejícím s duševním vlastnictvím v 7. RP. Ať už se partneři rozhodou pro jakoukoliv z modelových CA měli by mít na paměti to, že jde jen o vzor, který nemá ani možnost a ani ambice zachytit všechny zvláštnosti konkrétního projektu. Nelze proto přípravu konsorciální smlouvy podcenit a pouze převzít jeden z modelů bez jakýchkoliv úprav, což se v praxi někdy stává. V důsledku tohoto tak může dojít nejen k ohrožení realizace předmětného projektu, ale i k problémům partnerů v otázkách finančních a duševního vlastnictví a pravděpodobně eliminaci možnosti účastnit se kolaborativních projektů 7. RP do budoucna.

JANA VAŇOVÁ,

TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR,
VANOVAJ@TC.CZ

Joint programming proti neurodegenerativním chorobám

Cílem iniciativ v rámci Joint Programming (Společného programování) je spojit členské státy k vypracování společných vizí, jak řešit současné zásadní společenské problémy, jako např. změny klimatu, spotřebu energie či závažné choroby. Jedná se o dobrovolný proces, jehož cílem je odstranit roztržičnost výzkumu, a tím zvýšit jeho efektivitu.

V této souvislosti vznikla i nová evropská pilotní iniciativa pro boj s neurodegenerativními chorobami, zejména s Alzheimerovou chorobou, která byla iniciována v průběhu francouzského předsednictví EU (červenec - prosinec 2008). Dne 22. 7. 2008 Evropská komise (EK) vyzvala členské státy ke společnému koordinovanému přístupu k výzkumu Alzheimerovy choroby a dalších neurodegenerativních onemocnění. V prosinci 2008 vedoucí představitelé EK, mezi nimi také evropská komisařka pro zdraví Androulla Vassiliou a evropský komisař pro vědu a výzkum Janez Potočnik, závěry ministerské konference a vznik společné iniciativy podpořili.

Příčinou zvýšené aktivity EK v oblasti neurodegenerativních chorob jsou varující čísla: od 70 let věku se v evropské populaci výrazně zvyšuje výskyt demence. V současné době je jen v Evropě postiženo Alzheimerovou chorobou a souvisejícími poruchami více než 7 mil. obyvatel. Podle pravidelně publikovaných zpráv celkové náklady na péčí i neformální péči v roce 2005 v Evropě (EU-27) činily 130 mld. €,

z toho bylo 56% věnováno neformální péči. Podle prognóz se počet postižených v roce 2020 zdvojnásobí. V porovnání s náklady na výzkum a koordinaci aktivit je Evropa hluboko pod výší nákladů, které investují např. USA.

JAK PROBÍHÁ JOINT PROGRAMMING V OBLASTI BOJE S NEURODEGENERATIVNÍMI CHOROBAMI

Státy, které přistoupily k iniciativě, budou pracovat na vytvoření společného postupu, který se týká zejména prevence a diagnostiky onemocnění, jejich léčby a následné péče. Dalším cílem je příprava strategické výzkumné agendy (Strategic research agenda, SRA), která definuje středně a dlouhodobé vědecko-výzkumné potřeby a cíle, implementační plán, stanovující vědecko-výzkumné priority a časový plán jednotlivých kroků. SRA musí zahrnovat:

1. výměnu informací o národních programech, výzkumných aktivitách a zdravotnických systémech,
2. identifikaci oblastí, kterým koordinace bude prospěšná,
3. společné výzvy nebo společné sdílení národních a jiných finančních zdrojů,
4. interdisciplinární a mezisektorovou mobilitu a další vzdělávání,

5. společné využívání a propojování výzkumných infrastruktur a výzkumných center.

V Joint Programming v oblasti boje s neurodegenerativními chorobami byla stanovena základní pravidla pro komplexní koordinovaný výzkum Alzheimerovy choroby, která mají tři základní úrovně: vědeckou, lékařskou a sociální.

Vědecká oblast obsahuje: výzkum genetické dispozice a celogenomovou asociační analýzu (Genom Wide Associated Studies - GWAS), výzkum na zvířatech, základní patofyziologický výzkum, vývoj nových zobrazovacích metod a nové biomarkery, výzkum počátečních stadií Alzheimerovy choroby a blízkých forem demence, vývoj nových léčebných strategií, koordinaci aktivit biobank krevních vzorků, mozkomíšního moku a mozkových tkání, zahájení činnosti nebo integrace velkých populačních kohort nebo registrů.

Lékařská oblast obsahuje: včasnou diagnostiku a multidisciplinární přístup, prevenci snižování zátěží spojených s projevy choroby, výzkumně řízené klinické testy, standardizaci diagnostických kritérií a diagnostických nástrojů.

Sociální oblast obsahuje: porovnání různých zdravotních systémů a identifikaci nejlepších zkušeností, modernizaci a automatizaci domácností, chytré domovy („smart homes“), etiku a zdravotní ekonomiku.

V současné době se 24 členských států zavázalo k aktivnímu zapojení do pilotní iniciativy pro boj s neurodegenerativními chorobami, zejména s Alzheimerovou chorobou. V České republice spolupracuje MŠMT na přípravě této iniciativy společně s Českou alzheimerovskou společností. Dne 4. 11. 2009 byla svolána schůzka expertů z MŠMT a zástupců Ministerstva zdravotnictví ČR, aby identifikovali témata, v jakých by se ČR mohla do společného programování zapojit.

JAK JE VÝZKUM FINANCOVÁN ZE 7. RP?

Celoevropský výzkum neurodegenerativních onemocnění je financován z prostředků 7. RP EU pro výzkum a vývoj na roky 2007 – 2013, ve specifickém programu Zdraví (Health) a pilíři „Optimalizace poskytování

zdravotní péče evropským občanům“ ve čtvrté výzvě publikované EK 30. 7. 2009. V projektech 7. RP zaměřených na výzkum mozku byla v letech 2008 – 2009 jedna třetina finančních prostředků alokována na výzkum neurodegenerativních chorob. Celkem 24 kolaborativních výzkumných projektů čerpá celkem 94 mil. €, z nichž 24 mil. € připadá na Alzheimerovu nemoc. Dalších 8 mil. € bylo poskytnuto na výzkum zaměřený na organizaci a zlepšení kvality dlouhodobé péče o stárnoucí populaci v Evropě.

Dalším významným evropským projektem v oblasti výzkumu Alzheimerovy choroby a dalších forem neurodegenerativních onemocnění bylo EuroCoDe (European Collaboration on Dementia v letech 2005-2008, http://ec.europa.eu/health/ph_projects/2005/action1/action1_2005_10_en.htm).

Cílem projektu bylo vytvořit evropskou síť všech hráčů, kteří působí v oblasti výzkumu a léčby demence za účelem jednotného přístupu všech evropských partnerů k výzkumu této choroby. Výsledky projektu byly každoročně publikovány ve výročních zprávách: Public Health Programme, Dementia in Europe Yearbook (2006, 2007, 2008, http://ec.europa.eu/health/ph_information/reporting/docs/2008_dementiayearbook_en.pdf).

Evropské konsorcium „European Alzheimer's disease Consortium“ (EADC) (<http://eadc.alzheimer-europe.org/introduction.html>) vzniklo spojením center excelence, která jsou zaměřena na výzkum Alzheimerovy choroby s cílem vytvoření nástrojů účinné prevence, zpomalení průběhu choroby a včasné diagnostikování primárních a sekundárních symptomů. Projekt je plně financován Evropskou komisí a zaručuje tak absolutní nezávislost na farmaceutickém průmyslu.

Další informační zdroje:

European Commission press release IP/09/1171,

Proposal for a Council Recommendation COM(2009) 379/3,

Hallen M.: „Joint Programming“ A European pilot initiative for combating neurodegenerative diseases, in particular Alzheimer's. Presentation at Health NCP meeting June 15, 2009.

JUDITA KINKOROVÁ,

TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR,

KINKOROVA@TC.CZ

Změny pro rozvoj ERC

Administrativní a organizační změny mají zajistit optimální rozvoj Evropské rady pro výzkum (European Research Council – ERC). Evropská komise ve své zprávě Radě EU a Evropskému parlamentu představila plán, který by měl zajistit dlouhodobý úspěch ERC. Komise předložila dvoustupňový plán zaměřený na zefektivnění organizace ERC a zlepšení její výkonnosti. Tento plán vychází ze zprávy nezávislého panelu pro posouzení struktury a mechanismů ERC (panel pod vedením profesorky Vairy Vike-Freibergové uveřejnil výsledky šetření v červenci 2009). Zpráva panelu potvrzuje, že první dva roky činnosti Rady byly celkově velmi úspěšné, nicméně pokud se má ERC stát skutečně organizací pro hraniční výzkum na světové úrovni, je třeba rychle doladit její strukturu a operační postupy. Konkrétně například dosavadní struktura ERC s oddělenou vědeckou a finančně-administrativní odpovědností je dle panelu zdrojem zbytečných komplikací a nespokojenosti.

EK tedy v krátkodobém horizontu plánuje zavést pozici ředitele výkonné agentury ERC (ERC Executive Agency - ERCEA), která bude obsazet

na uznávaným vědeckým odborníkem s manažerskými zkušenostmi. Předpokládá, že funkce generálního tajemníka ERC nebude zachována. Dále by měly být zjednodušeny administrativní postupy týkající se spolupráce s externími hodnotiteli. Panel navrhuje zřízení stálé výběrové komise pro výběr členů vědeckého výboru. Zpráva obsahuje i návrhy dalších opatření, která by měla zajistit vyšší transparentnost a současně nezávislost činnosti ERC.

Ve střednědobém horizontu budou opatření zaměřena zejména na finanční a správní problematiku fungování ERC. Cílem je nalezení patřičné rovnováhy, mezi riziky nevyhnutelně spojenými s provozováním špičkového výzkumu a mezi ochranou finančních zájmů Společenství prostřednictvím finančního nařízení.

Další informace: <http://erc.europa.eu/>

JANA ČEJKOVÁ,

TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR

System na podporu přípravy projektů v roce 2009

V roce 2009 byla opět možnost získat finanční příspěvek na přípravu vybraných typů projektů 7. RP prostřednictvím Systému na podporu přípravy projektů (dále Systém), jehož administrací je Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pověřeno Technologické centrum AV ČR.

Pravidla pro udělení příspěvku zůstala stejná (viz Echo č. 1/2008 a 2/2009) jako v předchozích letech s jedinou výjimkou, a tou bylo snížení požadavku tzv. minimálního rozpočtu účastníka projektu 7. RP z 250 tis. € na 200 tis. €. V případě účastníka projektu 7. RP Euratom se minimální rozpočet neměnil (činil 120 tis. €). Ke snížení minimálního rozpočtu došlo po dohodě s MŠMT vzhledem k tomu, že pro mnohé žadatele byl předchozí minimální rozpočet 250 tis. € příliš vysoký (připomínáme, že dle pravidel Systému se požadavek minimálního rozpočtu nevztahuje na koordinátory projektů a žadatele o granty ERC). Zároveň, s ohledem na čerpání rozpočtu určeného na finanční podporu v rámci Systému v předchozích letech (viz tab. 2), byl snížen i disponibilní rozpočet na rok 2009 na 800 tis. Kč (oproti roku 2008 o přibl. 47 %).

Veškeré potřebné informace (podmínky pro udělení příspěvku, seznam podporovaných výzev a formulář žádosti) byly k dispozici na adrese

<http://www.fp7.cz/grant/>, jejímž prostřednictvím probíhal i proces registrace žádostí. O příspěvek bylo možné požádat bez ohledu na to, zda projekt získal následně finanční podporu od Evropské komise. Nezbytným předpokladem bylo doložit, že návrh projektu byl formálně správný (tj. vyhověl podmínkám formální kontroly, kterou provádí Evropská komise, příp. ERC).

VYUŽITÍ SYSTÉMU V ROCE 2009

V roce 2009 bylo podáno celkem 18 žádostí (z toho tři byly duplicitní, jedna byla vyřazena z důvodů nesplnění žádného z požadovaných kritérií), 14 splňovalo požadovaná kritéria pro přidělení finančního příspěvku.

Komise složená ze zástupců MŠMT a TC, která žádosti vyhodnocovala, doporučila všech 14 žádostí k vyplacení příspěvku. Celková výše udělené podpory na přípravu projektů 7. RP v roce 2009 činila 615 761 Kč, což bylo téměř 77% vyčleněného rozpočtu; průměrný příspěvek byl 44 tis. Kč. Mezi žadateli byli dva koordinátoři projektů. V tab. 1 je uveden přehled institucí spolu s názvy projektů, plánovanými rozpočty a oblastmi 7. RP, do kterých byly projekty podány.

Tab. 1 - Přehled institucí a názvů podpořených projektů, plánovaných rozpočtů a oblastí, do kterých byly projekty podány

Instituce	Název projektu	Oblast 7. RP	Plánovaný rozpočet žadatele (€)
ČVUT Praha, FJFI *	Cooperation in Education in Nuclear Chemistry	Euratom	141 240
Regionální environmentální centrum	Technologies for the cost-effective Flood protection of the Built Environment	ŽP	204 160
UK, MFF	Urban Zones Adaptation to Climate Change with Web-Scenario based Decision Support Systems -RESILIENCE	ICT	243 200
Wirelessinfo	GeoOrganic	Vesmír	244 482
ÚTIA	AutoCores Automated Design Methodology for Multi-Core based Automotive Systems	ICT	273 600
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.	Sustainable road Maintenance and Eco-Flow Optimisation at Roadworks	ICT	293 800
ČVUT Praha, FEL	Femtocell-based network Enhancement by interference management and coordination of Information for seamless connectivity	ICT	322 800
ČVUT Praha, Fakulta strojní	Adaptive Design for Machine - Tools (ADTM)	NMP	433 090
GISAT, a. s.	EUROGRASS	Vesmír	459 076
ÚOCHB	Systems Biology of Mycobacterium Tuberculosis	Zdraví	621 200
České centrum pro vědu a společnost	ENVISER	ICT	640 000
FGÚ	Biomarkers of Robustness of Metabolic Homeostasis for Nutrigenomics-derived Health Claims Made on Food	BIO	651 133
IDS Scheer ČR, s. r. o.*	The rise of prosumer citizens in participative local public services	ICT	732 300
IDS Scheer ČR, s. r. o	The MobileITy project: An Integration and adaptation of a robotic solution for elderly people to perform re-adaption and rehabilitation activities at home	ICT	751 425

Pozn.: Symbol * u názvu instituce značí, že příslušný žadatel je koordinátorem navrhovaného projektu.

Použité zkratky: ICT - informační a komunikační technologie, NMP – nanovědy, nanomateriály a nové technologie, BIO – zemědělství, potravinářství a biotechnologie, Vesmír – kosmický výzkum, ŽP – životní prostředí

SYSTÉM ZA OBDOBÍ 2004 – 2009

Podrobnější (pětileté) hodnocení Systému bylo uveřejněno v Echu č. 2/2009. V článku je mj. zmíněno, že za období pěti let (2004 – 2008) byl celkový rozpočet vyčerpán z pouhých 41,1%. Proto, jak již bylo řečeno výše, byl pro rok 2009 snížen disponibilní rozpočet Systému. Pro ilustraci uvádíme tabulku čerpání rozpočtu Systému v jednotlivých letech v období 2004 - 2009. Z tab. 2 je zřejmé, že ani snížený rozpočet pro rok 2009 nebyl plně využit.

Tab. 2 - Čerpání rozpočtu v letech 2004 – 2009

Rok	Počet žádostí podaných/ podpořených	Celkem vyplaceno Kč	% z vyčleněného rozpočtu v daném roce
2004	14/14	755 211	37,8
2005	26/18	1 046 341	52,3
2006	2/2	62 695	13,1
2007	25/20	755 041	51,7
2008	11/10	459 684	30,6
2009	18/14	615 761	76,9
celkem 2004 až 2009	96/78	3 694 733	44,5

Pozn.: V letech 2004 – 2006 se jednalo o přípravu projektů do 6. RP, v letech 2007 – 2009 do 7. RP.

Protože TC nemá negativní reakce ke způsobu registrace, resp. vyplňování žádostí, malé využití Systému zřejmě nespočívá v administrativní zátěži potenciálních žadatelů o příspěvek. Po reakci některých „neúspěšných“ žadatelů v předchozích letech, byla „změkčena“ i možná překážka, kterou se zdálo být dosažení plánovaného minimálního rozpočtu 250 tis. € pro českého účastníka projektu. (Nicméně, podívejme-li se na tab. 1, většina žadatelů o podporu v roce 2009 by dosáhla i hranice 250 tis. €, požadované v předchozích letech.)

Příprava návrhu projektu do RP s sebou vždy nese riziko, že i přes vynaloženou práci a finanční výdaje nebude projekt přijat Evropskou komisí k podpoře. Právě chybějící finanční prostředky údajně bránily mnohým týmům zapojit se do přípravy projektů. Zmíněnou překážku měl Systém alespoň částečně odstranit. Zároveň měl Systém napomoci zapojení českých řešitelů - účastníků projektů - do velkých projektů (z tohoto důvodu byl požadovaný „minimální“ rozpočet účastníka stanoven na 250 tis. €), zvýšit počet českých koordinátorů a v 7. RP i řešitelů grantů ERC (proto se na ně podmínka minimálního rozpočtu nevztahuje).

Je zřejmé, že pomocí tohoto nástroje podpory se nijak významně účast českých týmů v rámcových programech nezvýšila a nezvýší. Systém ani nebyl „nastaven“ na masovou podporu žadatelů - tomu neodpovídaly finanční možnosti disponibilního rozpočtu, jak lze např. ukázat na velmi zjednodušeném porovnání počtu podaných návrhů projektů v oblasti ICT s možnostmi rozpočtu Systému v roce 2009: V roce 2009 bylo do dvou podporovaných výzev z oblasti ICT podáno 134 formálně správných návrhů projektů s českými účastníky. Pokud by všichni tito navrhovatelé požádali o podporu ze Systému, při výše uvedeném požadovaném průměrném příspěvku 44 tis. Kč by jich mohlo být z rozpočtu na rok 2009 podpořeno pouze 18, tedy přibližně 13,5%. A mimo dvě ICT výzvy bylo v seznamu uvedeno dalších 28 výzev z ostatních tematických priorit/specifických programů 7. RP.

Tab. 3 - Seznam institucí a počet podpořených žádostí jednotlivých institucí v letech 2004 – 2009

Instituce	Počet žádostí	Instituce	Počet žádostí
ČVUT Praha, Fak. strojní	1	FGÚ	1
ČVUT Praha, FEL	1	Regionální environmentální centrum	1
ČVUT Praha, FJFI	1	ÚOCHB	1
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.	1	UPOL, Přírodovědecká fakulta	1
5M, s. r. o.	1	Ústav jaderného výzkumu Řež, a. s.	1
BVT Technologies, a. s.	1	Vodní zdroje Chrudim, s. r. o.	1
Clever Technologies, s. r. o.	1	Vodní zdroje, a. s.	1
CROSS CZECH, a. s.	1	VŠCHT, Ústav chemie a analýzy potravin	1
České dráhy	1	VUT Brno, Fakulta chemická	1
ENVitech Bohemia, s. r. o.	1	ŽIVOT 90 - občanské sdružení	1
JČU, VÚ rybářský a hydrobiologický ve Vodňanech	1	WIRELESSINFO	2
Goldratt CZ, s. r. o.	1	ANECT, a. s.	2
JČU, Zdravotně sociální fakulta	1	BioTest, s. r. o.	2
JČU, Ústav fyzikální biologie	1	FZÚ	2
MBÚ	1	ÚTAM	2
PRINOX, s. r. o.	1	UTB ve Zlíně, Centrum polymerních materiálů	2
ÚFP	1	VUT Brno, Fakulta informačních technologií	2
ÚCHP	1	GISAT	3
MÚ Brno, Ústav výpočetní techniky	1	UK, MFF	3
PIKE ELECTRONIC, spol. s r. o.	1	CESNET, z. s. p. o.	3
ÚI	1	VÚ veterinárního lékařství Brno	3
UK, 3. LF	1	České centrum pro vědu a společnost	5
ÚMG	1	UTIA	5
ÚMCH	1	IDS Scheer ČR, s. r. o.	8
Celkový součet		78	

Pozn.: Podle stanovených pravidel souhrnný příspěvek pro jednu instituci/rok je max. 150 tis. Kč a podpora může být udělena max. dvěma projektům jedné instituce/rok, v případě VŠ/univerzity max. dvěma projektům jedné fakulty/rok.

Systém měl usnadnit českým týmům rozhodnutí, zda se mají či nemají snažit o zapojení do přípravy návrhů projektů rámcových programů.

Z neformálních diskusí s některými žadateli vyplynulo, že možnost získání příspěvku prostřednictvím Systému neměla žádný vliv na jejich rozhodnutí podat návrh projektu do RP, ale následně vyplacený příspěvek byl vítán.

Uvážíme-li výše uvedené skutečnosti, jeví se tento finanční nástroj podpory navrhovatelům projektů RP jako málo efektivní. V současné době se lze domnívat, že si schopné a silné týmy již našly své partnery, „ovládly scénu“ a vědí, jak zúročit své zkušenosti při přípravě návrhů projektů v budoucích výzvách (na rozdíl od týmů, které jsou v rámci programu teprve začátečníky, a proto může být jejich potenciální úspěšnost v nadcházejících výzvách nízká). Rozpočet vyčleněný na podporu prostřednictvím Systému by mohl být například účelněji využit na specializované poradenství a výukové akce. Týmy, jejichž návrhy získaly finanční příspěvek od Evropské komise, mají před sebou návazná složitá jednání - např. s EK o grantové dohodě, s ostatními účastníky řešení o náležitostech konsorciální smlouvy a otázkách souvisejících s právy k duševnímu vlastnictví (IPR) atd. Další nové (a často nepředpokládané) problémy se objevují v průběhu řešení projektu, především otázky související s finančním řízením či managementem projektů. Na základě zkušeností národních kontaktních pracovníků pro 7. RP (NCP) se ukazuje, že v současnosti je ze strany klientů – řešitelů a koordinátorů projektů – zvýšený zájem o specializované poradenství zaměřené zejména na finanční aspekty a problematiku IPR v projektech (např. v roce 2009 NCP zodpověděli přes 1600 telefonických dotazů týkajících se problematiky 7. RP, z toho se více než polovina týkala finančních aspektů a IPR). V tab. 3 je uveden jmenovitý přehled a počty podpořených žádostí jednotlivých institucí v letech 2004 – 2009. Ve zmíněném období využilo možnost požádat o příspěvek celkem 48 institucí, z nichž 34 využilo této možnosti pouze jednou,

ostatní opakovaně (a s jistou nadsázkou lze říci, že Systém má i své „stálé klienty“).

JAK DÁL SE SYSTÉMEM?

Nelze jednoznačně odpovědět na otázku, do jaké míry je tento finanční nástroj efektivní. Je zřejmé, že jeho využití, resp. čerpání vyčleněného rozpočtu, neodpovídá původním předpokladům. Přitom náklady, na které je možné poskytnout finanční příspěvek, byly nastavené tak, aby byly snadno doložitelné, a zároveň uspokojily požadavky většiny žadatelů, kteří za největší překážku považovali nedostatek finančních prostředků na úhradu cestovních nákladů spojených s účastí na jednáních o návrhu projektu (příp. na náklady související s organizací takových jednání). Jak lze vidět v tab. 2, počet podaných/podpořených žádostí v roce 2009 se mírně zvýšil v porovnání s rokem 2008, zvýšilo se i čerpání rozpočtu.

Na základě uvedených údajů a po diskusí s představiteli MŠMT se předpokládá, že bude možnost požádat o podporu v rámci Systému i v roce 2010, s tím, že pravidla budou upřesněna koncem prvního pololetí, nicméně se nepředpokládají žádné radikální změny. (V žádném případě nelze očekávat, že budou hrazeny jiné, vesměs obtížně doložitelné náklady, jako např. úhrada hovorného, mzdové náklady za dobu, kdy se příslušný pracovník věnoval přípravě projektu, či dokonce nějaké paušální částky, jak navrhovali zástupci některých institucí.) Bude zachována současná koncepce jedné roční uzávěrky a všechny žádosti se budou vyhodnocovat najednou po uzávěrce Systému (bez ohledu na to, kdy byly podány). Vyčleněný rozpočet bude přibližně na úrovni čerpání roku 2009.

EVA SVOBODOVÁ

TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR
SVOBODOVA@TC.CZ

Příprava Společného programu „Zemědělství, potravinová bezpečnost a klimatické změny“ zahájena

Společné výzkumné programy (JPI – Joint Programme Initiative) jsou iniciativami členských zemí EU, které si přejí spolupracovat a společně koordinovat a financovat výzkum v oblastech, které se dotýkají řešení naléhavých problémů dnešní společnosti a které je vzhledem k jejich komplexnosti a s tím souvisejícím nárokům na finanční zdroje i výzkumné kapacity obtížné řešit pouze na úrovni národních výzkumných programů. Evropská komise (EK) v roce 2008 vyzvala členské země k přijetí nového přístupu – „společného programování“, které přispěje k odstranění duplicit výzkumu a k vytvoření žádoucích synergií ve společném výzkumném úsilí. Princip „společného programování“ je dobrovolnou iniciativou, do které se mohou členské země zapojit podle svého uvážení a potřeby podílet se na mezinárodní výzkumné spolupráci a samozřejmě také na uplatnění jejích výsledků.

Jednou z těchto iniciativ, o kterou projevila zájem také Česká republika, je příprava budoucího společného programu v oblasti Zemědělství, potravinová bezpečnost a klimatické změny.

Příprava tohoto společného programu je zejména iniciativou Francie ve spolupráci s Velkou Británií. Zahajovací schůzka k přípravě programu se uskutečnila v Paříži dne 27. 1. 2010. Schůzky se zúčastnili zástupci 25 zemí EU, reprezentující poskytovatele veřejných financí pro výzkum, a zejména příslušná ministerstva pro vědu, případně zemědělství. Byli přítomni také zástupci EK, která se na přípravě programu přímo nepodílí, ale je určitým facilitátorem celého procesu. EK plánuje vyhlásit v letošním roce v tematické prioritě Zemědělství, potravinová a biotechnologie 7. RP specifickou podpůrnou akci, která by

usnadnila administrativní přípravu společného programu, nepočítá ale přímo s finanční podporou výzkumných projektů. Cílem schůzky bylo ustanovení řídicí struktury budoucího programu a diskuse nad dalšími kroky a postupem přípravy programu. V letošním roce bude ustanoven prozatímní řídicí výbor, sestávající z 1 až 2 zástupců zúčastněných zemí. Je také navržen 12členný vědecký výbor, tvořený renomovanými a světově respektovanými vědeckými osobnostmi. Úkolem vědeckého výboru bude vytvořit strategickou vizi budoucího společného programu, která by byla dále rozpracována do strategické výzkumné agendy (výzkumných priorit), a v další etapě poskytovat odbornou garanci a potřebné konzultace řídicímu výboru programu.

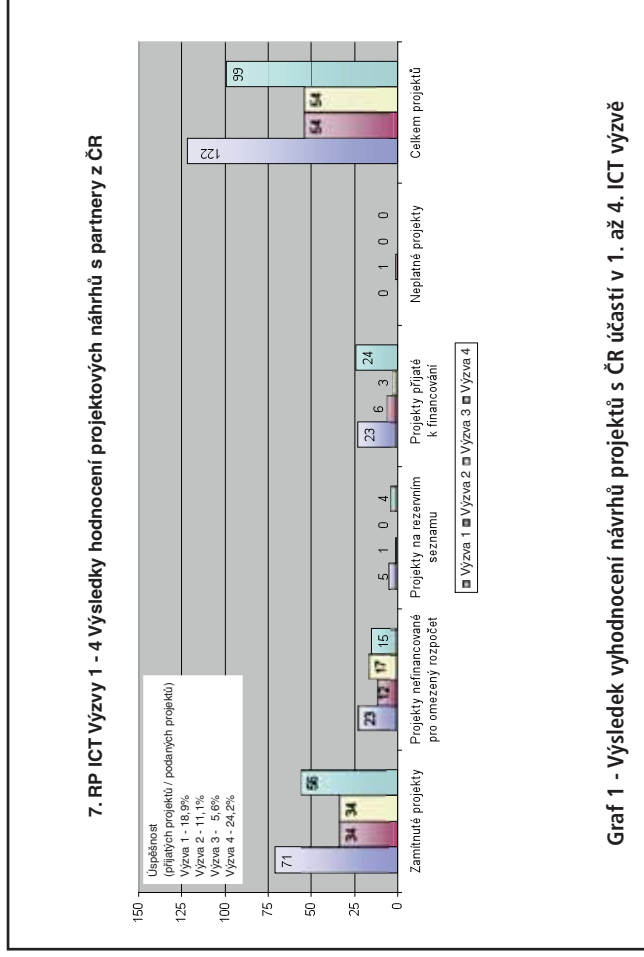
Důležité bude nastavit pravidla fungování a řízení programu a vytvořit vhodné nástroje a finanční mechanismy tak, aby od roku 2011 mohly být již vyhlášeny společné výzvy na podávání výzkumných projektů. Nedílnou součástí aktivit bude mapování stávajících výzkumných programů a infrastruktur a jejich další potřeby.

Společný program by měl přispět k řešení evropských a globálních výzev, jakými jsou např. zvyšující se sucho, zajištění dostupnosti potravinových zdrojů pro svět, nebezpečí stagnace výnosů plodin, úbytek lesních ploch, uchování biodiverzity, snížení produkce skleníkových plynů apod.

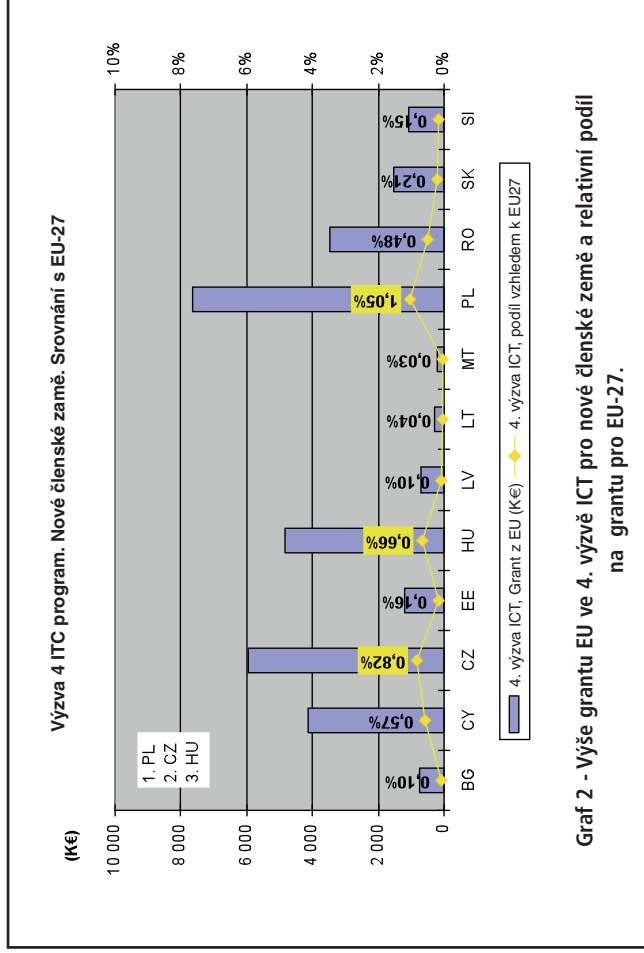
NAĀ KONIČKOVÁ,

TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR,
KONICKOVA@TC.CZ

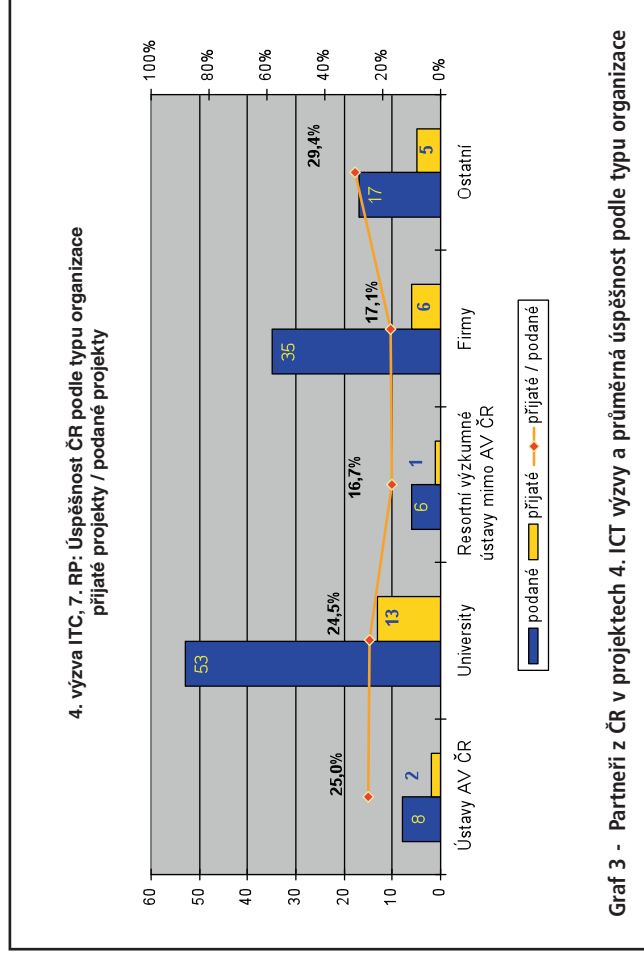
Grafy ke článku „Účast ČR v programu informačních a komunikačních technologií (ICT) v 7. RP“ na str. 6 – 8



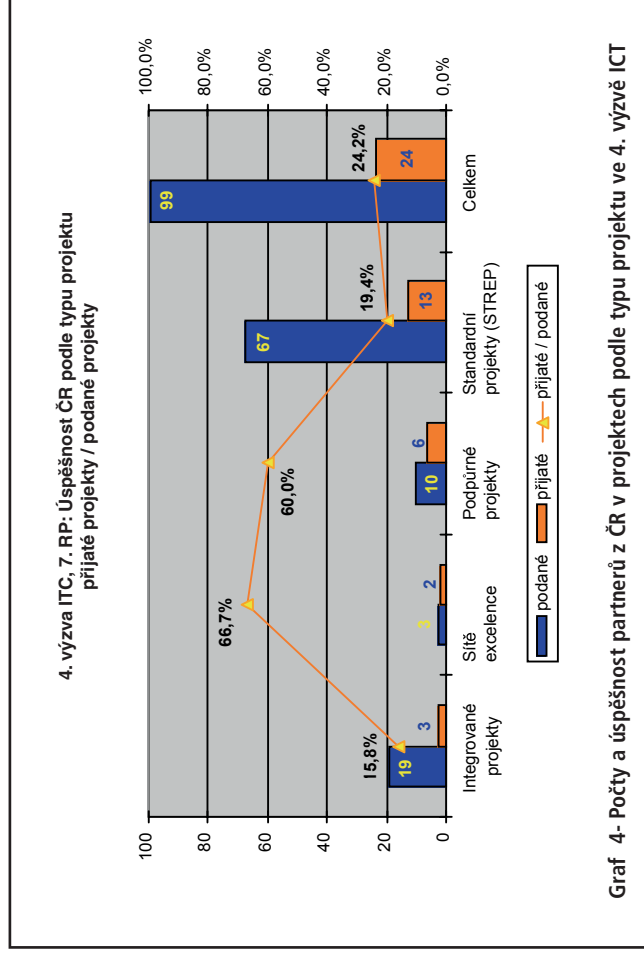
Graf 1 - Výsledek vyhodnocení návrhů projektů s ČR účastí v 1. až 4. ICT výzvě



Graf 2 - Výše grantu EU ve 4. výzvě ICT pro nové členské země a relativní podíl na grantu pro EU-27.



Graf 3 - Partneři z ČR v projektech 4. ICT výzvy a průměrná úspěšnost podle typu organizace



Graf 4- Počty a úspěšnost partnerů z ČR v projektech podle typu projektu ve 4. výzvě ICT

MISE NA VELETRH EXPOENERGY 2010



Technologická burza probíhala formou předem dohodnutých dvoustranných jednání v sále jednoho z pavilonů výstaviště ve Welsu.

Ve dnech 4. - 5. března se uskutečnila mise českých firem na technologickou burzu ExpoEnergy 2010 v rakouském Welsu. Účasti na technologické burze, která se konala přímo na výstavišti současně probíhajícího veletrhu úspor energií a využívání obnovitelných zdrojů energie Energiesparmesse, předcházela návštěva výrobního závodu firmy Fronius a nízkoenergetického domu Christophorus Haus nedaleko Lince. Zúčastněné firmy tak dostaly možnost prohlédnout si nejen fungující podnik na výrobu měničů pro fotovoltaické elektrárny, nabíječek a svářeček, který vlastní též výrobní závod v Českém Krumlově, ale i moderní multifunkční energeticky pasivní dům sloužící k charitativním účelům.

Europe Network ze zahraničí, zejména s firmou CATT Linz, která byla hlavním organizátorem celé akce. Celkem se na burze prezentovalo 122 profilů a česká účast byla s 11 registrovanými účastníky třetí největší hned po Rakousku a Velké Británii. Česká republika tak předstihla i takové země, jako je např. Německo, kde účast firem zajišťoval partner sítě Bayern Innovativ, který zde nabídl též prostor k prezentaci na vlastním stánku veletrhu Energiesparmesse. Technologické centrum zajistilo pro zájemce společnou dopravu a pomohlo i s tlumočením.

Smyslem naší mise bylo zintenzívnit spolupráci v oblasti transferu technologií uvnitř Evropy a dát malým a středním podnikům možnost seznámit se s novinkami v oboru úspor energií a obnovitelných zdrojů energie. O české technologie byl na burze velký zájem a kromě kontaktů uvnitř sítě byly navázány i kontakty např. s kanadskými či americkými podnikateli. V odpoledních hodinách účastníci navštívili veletrh, kde se zajímali o novinky v oblasti tepelné techniky, nové materiály a výrobky v oblasti stavebnictví, o solární panely, kotle na spalování biomasy, vodní kola a větrné turbíny a také o expozici Stirlingových motorů (viz foto na obálce). Podle zájmu návštěvníků se dá soudit, že tento veletrh patří i po 20 letech k úspěšným místům, kde lidé hledají a nacházejí alternativní řešení pro uspokojení svých energetických potřeb. Brány výstaviště se zavřely, a tak přejme našim podnikům, aby za podpory pracovníků Skupiny podpory podnikání a transferu technologií transferu technologií úspěšně rozvíjely získané kontakty a aby započatá spolupráce brzy přinesla své ovoce.



V expozici Bayern Innovativ, jednoho z partnerů sítě Enterprise Europe Network z Bavorska (SRN), zaujala inovace v konstrukci tradičního vodního kola, sloužícího k pohonu elektrického generátoru. Společnost Schumann Mühlen und Maschinenbau z Bad Kissingenu jich vyrobila několik desítek. Každé je přitom originálem, přizpůsobeným podmínkám konkrétních lokalit.

Technologickou burzu spoluorganizovalo Technologické centrum AV ČR prostřednictvím skupiny transferu technologií spolu s partnery sítě Enterprise

EVA KUDRNOVÁ, BŘETISLAV KOČ
TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR,
KUDRNOVA@TC.CZ, KOC@TC.CZ
Foto E. Kudrnová a B. Koč